

työpajat

Kumppanuushanke Verso on Rovaniemen kaupungin ja
Rovalan Setlementti ry:n yhteistyöprojekti.

työpajat

Miksi Työpajat?

“To build up a future, you have to know the past” (Otto Frank 1967)

Elämäntarinat ovat sidoksissa kunkin kulttuuriin tapaan jäsentää elämää ja identiteettiä. Omasta elämästä kertominen on tapa tiedostaa, jäsentää ja hahmottaa sekä maailmaa että omaa identiteettiään. Kun ihminen kertoo tarinaansa, hän samalla elää sitä. (MacIntyre 1981, Mishler 1986, Poirier & Ayres 1997.) Tuntemalla oman elämänsä historian, opiskelijat voivat paremmin rakentaa omaa tulevaisuuttaan.

Työpajojen kautta osallistujat tulevat tietoisiksi identiteetistään ja vahvistavat sitä kertomalla omaa tarinaansa. Oman kertomuksen avulla he tunnistavat merkittäviä tapahtumia ja itselle tärkeitä asioita.

Työpajat-vihko koostuu seitsemästä työpajasta, jotka ovat Minun aapinen, Minun koti, Minun maisemat, Minun maa, Minun selviytymisopas, Minun tarina ja Minun unelma. Tämän lisäksi vihkon alussa on erilaisia lämmittelyharjoituksia, jotka johdattavat osallistujat aiheeseen. Lämmittelyharjoitukset auttavat osallistujia tutustumaan toisiinsa sekä luovat hyvää ilmapiiriä ennen työpajojen aloittamista. On tärkeää, että jokaisella on turvallinen ja rento olo ryhmässä, jotta osallistujat uskaltavat jakaa asioita omasta elämästään muille.

Ohjaaja voi toteuttaa kaikki työpajat tai valita niistä sopivat. Työpajat voi toteuttaa haluamassaan järjestyksessä. Työpajojen päätyttyä on mukava esitellä tuotoksia muille. Ohjaaja voi järjestää osallistujien kanssa Lukuhuone-tapahtuman, jossa on esillä erilaisia työpajoissa tehtyjä tuotoksia.

Ohjaaja voi soveltaa ja muokata työpajojen ohjeita ja käyttää myös omia ideoita, jotka sopivat aiheeseen. Tarkoituksena on, että ohjaajan on helppo työstää ja toteuttaa työpajat käyttämällä tätä opasta. Valmiiden ohjeiden ei kuitenkaan tarvitse kahlita ohjaajan omaa luovuutta tai mielikuvitusta!

materiaalit ja työpajojen valmistelu

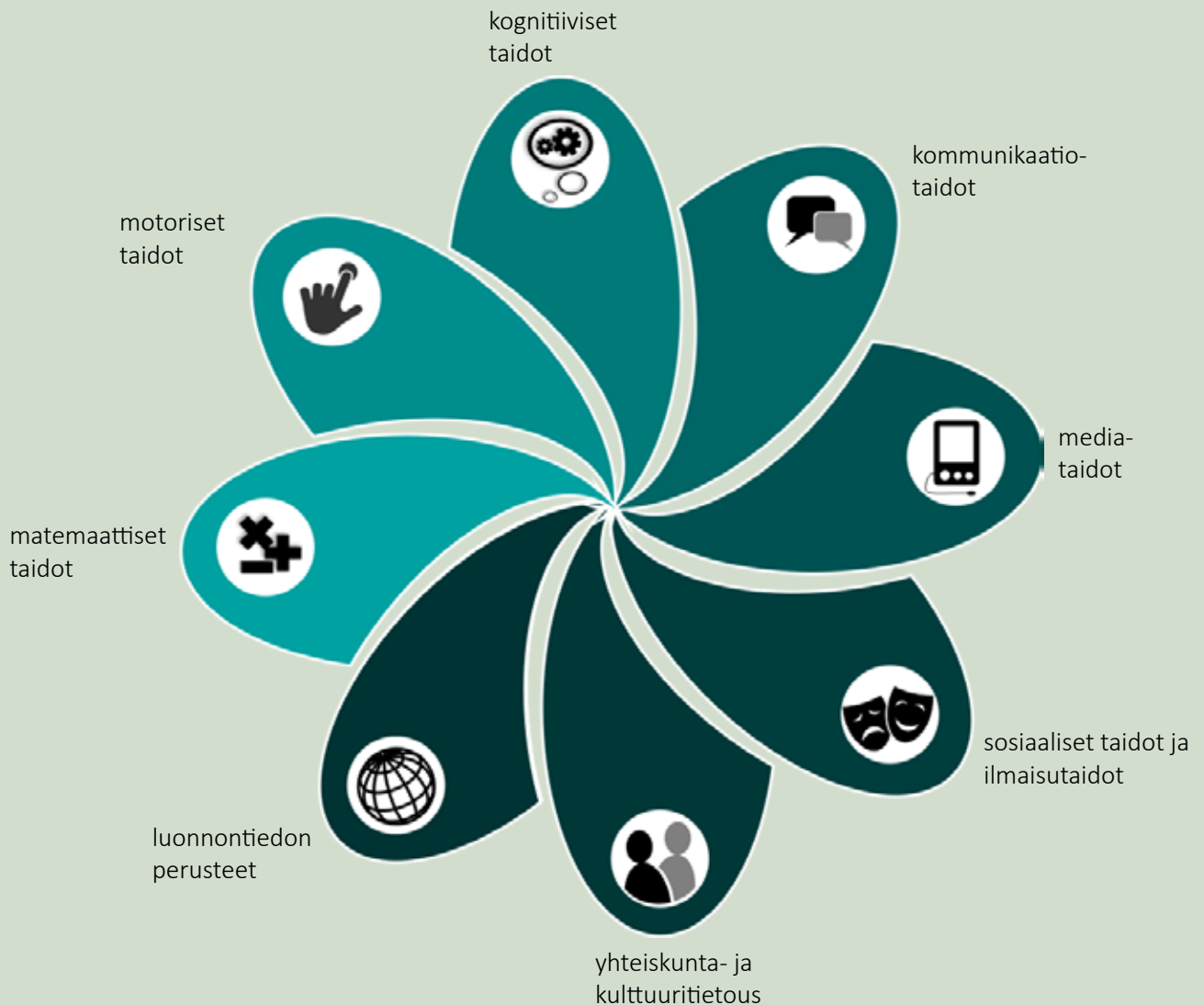
Työpajojen toteuttamista varten tarvitaan erilaisia materiaaleja. Ohjaaja voi koota etukäteen askartelutarvikkeita, kuten värikyniä/tusseja, saksia, liimaa, teippiä, nitojia, aikakauslehtiä, vihkoja/lehtiöitä ja erivärisiä kartonkeja/papereita.

Jokaisessa työpajassa tuotetaan oma kirja/vihko. Työpajasta riippuen osallistujat voivat työskennellä yksin, pareittain tai pienissä ryhmissä. Tätä varten ohjaaja joko antaa osallistujille tyhjät vihkot tai osallistujat tekevät itse vihkonsa alusta asti. Rohkaise jokaista tekemään omannäköinen vihko sekä kuvittamaan ja koristelemaan se oman mielensä mukaan.

Osallistujat voivat itse valita millä tekniikalla he toteuttavat työpajan (kollaasi, posterit, vihko, kirja, vesivärимаalaus, jne.). Tuotosten olisi kuitenkin hyvä olla sellaisia, joita voidaan työpajojen jälkeen esitellä Lukuhuone-tapahtumassa tai -näyttelyssä.

Kannusta osallistujia olemaan luovia!

Taitopaletti

Taitopaletti koostuu kahdeksasta taidosta, joita kehitetään tekemällä erilaisia tehtäviä, harjoituksia ja työpajoja. Ohjaamisessa on hyvä ottaa huomioon osallistujien erilaisten taitojen harjoittaminen. Taitopaletin symbolit kuvastavat niitä taitoja, joita kyseisessä teemassa harjoitellaan. Taitopaletti on kehitetty Kumppanuushanke Verson aikana ohjaajalle työkaluksi tukemaan maahanmuuttajia alkuvaiheen kotoutumisessa.

sisältö

Lämmittelyharjoitukset.....	7
Työpajat.....	11
Minun aapinen.....	12
Minun koti.....	14
Minun maisemat.....	16
Minun maa.....	18
Minun	20
Selviytymisopas.....	20
Minun tarina.....	22
Minun unelma.....	24
Lukuhuone.....	26
Liitteet.....	29

lämmittelyharjoitukset

Ennen työpajan aloittamista on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Tässä on muutamia harjoituksia, joita voit halutessasi käyttää ja soveltaa vapaasti.

1. SANAPELI

Ohjaaja valitsee jonkin kirjaimen ja kirjoittaa sen taululle. Ohjaaja pyytää osallistujia vuorotellen sanomaan sanan, joka alkaa kyseisellä kirjaimella. Osallistuja, joka ei keksi yhtään sanaa, putoaa pelistä. Sanaa ei saa miettiä liian kauan tai toistaa jo aiemmin käytettyä sanaa. Peliä jatketaan niin kauan, että kukaan ei enää keksi uusia sanoja. Pelin voittaa se, joka sanoo viimeisen sanan.

2. NIMI JA LIIKE

Osallistujat nousevat vuorotellen ylös, sanovat oman nimensä ja tekevät samalla jonkin liikkeen, joka kuvastaa jotakin mitä he osaavat tehdä hyvin. Sen jälkeen muut nousevat ylös, toistavat hänen nimen ja tekevät saman liikkeen.

3. PEUKALOHARJOITUS: Minä pidän/en pidä

Osallistujat istuvat ringissä. Pelin aloittaja pitää kädessä yhtä punaista peukaloa ja yhtä vihreää peukaloa (vihreä= minä pidän, punainen = en pidä) (liite s. 71 ja 73) Hän sanoo jonkin itselle merkityksellisen sanan, josta hän pitää tai ei pidä. Osallistuja näyttää samalla peukalomerkin avulla mitä mieltä hän on asiasta. Sen jälkeen hän antaa peukalot vieressä istuvalle osallistujalle. Jokainen sanoo vuorotellen oman mielipiteensä asiasta ja näyttää sopivaa peukaloa. Lopuksi sanan keksinyt osallistuja kertoo miksi hän valitsi kyseisen sanan. Peli jatkuu niin kauan, kunnes kaikki ovat sanoneet oman sanan.

4. OTAN MATKALLE MUKAAN

Ohjaajalla on kori, jossa on paljon erilaisia tavaroita. Jokainen osallistuja valitsee korista yhden tavarat, joka auttaisi selviytymään:

- viikon junamatkasta
- tunturivaelluksesta Lapissa
- yöpymisestä laavulla
- miljoonakaupungin ruuhkassa

Kun kaikilla on yksi esine, jokainen kertoo vuorollaan miksi valitsi kyseisen esineen.

5. STOP-PELI

Ohjaaja tai yksi osallistuja valitsee jonkin kirjaimen. Jokaisella osallistujalla on oma taulukko (liite s. 71), johon hän kirjoittaa sanoja kuudesta eri teemasta, jotka alkavat valitulla kirjaimella. Ohjaaja voi antaa tietyn ajan (esim. 3 min) tehtävän tekemistä varten tai se osallistuja, joka täyttää ruudut nopeimmin, huutaa "STOP!". Kierros loppuu siihen. Sen jälkeen lasketaan pisteet ja valitaan uusi kirjain. Pelin voittaa se, jolla on eniten pisteitä.

Pisteet lasketaan seuraavasti jokaisen ruudun kohdalta erikseen.

0 pistettä = ruutu on tyhjä

5 pistettä = Osallistuja on kirjoittanut sanan, jonka myös joku toinen osallistuja on kirjoittanut.

10 pistettä = Osallistuja on kirjoittanut sanan, joka on eri kuin muiden osallistujien keksimät sanat.

15 pistettä = Osallistuja on ainut henkilö, joka on keksinyt jonkun kirjaimella alkavan sanan.

		nimi	eläin	ruoka	paikka	esine	maa / kaupunki	adjektiivi	ST
henkilö 1	P	Pekka 5	0	piirakka 10	posti 5	penaali 5	Peru 10	pitkä 10	45
henkilö 2	P	Pekka 5	0	peruna 10	posti 5	0	0 -	paksu 10	30
henkilö 3	P	Pekka 5	puuma 15	paprika 10	pankki 10	penaali 5	- 0	0 -	50

6. KARKKITEHTÄVÄ

Osallistajat istuvat ringissä. Ohjaaja pyytää osallistujia ottamaan erivärisiä karkkeja niin monta kuin heidän mielestä on sopivaa ottaa. Karkkeja ei saa vielä syödä! Värikkäiden karkkien avulla jokainen kertoo itsestään. Karkin värit tarkoittavat, mitä asioita osallistujan pitää kertoa itsestään.

vihreä karkki:	kerro yksi asia, josta unelmoit
sininen karkki:	kerro yksi asia, joka liittyy sinun omaan maahan
keltainen karkki:	kerro yksi asia sinun kodista
punainen karkki:	kerro yksi asia sinun lapsuudesta
ruskea karkki:	kerro yksi kouluun liittyvä muisto
valkoinen karkki:	kerro yksi asia, jossa olet hyvä

Lopuksi karkit syödään!

7. KUVITTEELLINEN AIKAJANA

Ohjaaja pyytää osallistujia kuvittelemaan janan, joka kulkee luokkahuoneen lattialla. Tarvittaessa ohjaaja merkitsee teipillä viivan lattialle, joka kuvastaa aikajanaa. Ohjaaja kertoo osallistujille, että kuvitteellinen aikajana alkaa vuodesta X (esim. 1950) ja päättyy tähän vuoteen. Sen jälkeen ohjaaja pyytää osallistujia siirtymään janalle siihen kohtaan, jolloin he ovat syntyneet. Ohjaaja voi keksiä lisäksi muita asioita, joiden perusteella osallistujat menevät janalle oikeaan kohtaan (esim. perheen koko, työvuosien määrä, asuntojen lukumäärä, joissa on asunut).

8. KUVITTEELLINEN MAAILMA

Ohjaaja erottaa luokasta ison alueen teipin avulla. Tämä alue vastaa maapallon karttaa ja on yhteinen ”kuvitteellinen maailma”. Tämän jälkeen ohjaaja johdattelee ryhmäläisiä erilaisten kysymysten avulla tarkastelemaan lattialla olevaa ”kuvitteellista maailmaa”. Osallistujat miettivät ensin yhdessä missä päin karttaa sijaitsee pohjoinen, etelä, itä ja länsi.

Osallistujat etsivät alueelta Suomen ja menevät seisomaan sen kohdalle. Ohjaaja pyytää osallistujia siirtymään vuorollaan omaan syntymäpaikkaan ja kertomaan muille osallistujille missä kukin on syntynyt. Tämän jälkeen ohjaaja pyytää kertomaan omasta kotimaastaan muille. Ohjaaja voi käyttää erilaisia johdattelevia kysymyksiä, kuten ”mitä sinä näet ikkunasta, kun katsot ulos?” Ohjaaja rohkaisee osallistujia kuvailemaan oman maan tunnelmaa, tuoksuja, ihmisiä ja ympäristöä, jotta toiset voivat eläytyä kuvailuihin.

9. NAULAKKO

Ohjaaja jakaa ryhmän kahteen osaan, joista toinen ryhmä on ”kesä” ja toinen ryhmä on ”talvi”. Ohjaaja antaa kummallekin ryhmälle oman paperin, jossa on naulakon kuvat. Osallistujat tekevät yhdessä naulakon vuodenajan teeman mukaan joko etsimällä aiheeseen sopivia kuvia tai piirtämällä. Lopussa ryhmät esittelevät oman naulakkokollaasin toiselle ryhmälle ja kertovat siitä kuvien avulla.

10. MINUN PAIKAT MAAILMASSA

Ohjaaja jakaa osallistujille maailmankartat (liitteenä). Osallistujat merkitsevät karttaan itselle tärkeitä paikkoja. Karttaan voi merkitä esim. oman syntymäpaikan, unelmien lomakohteen; maan, jonka ruoasta pitää; paikan, jossa eksyi sekä maan, jossa on paras jalkapallojoukkue. Lopuksi osallistujat esittelevät oman karttansa muille osallistujille.

työpajat

Muistatko ensimmäisen aapisen, jossa oli paljon outoja sanoja? Oletko koskaan miettinyt miltä sinun aapinen olisi näyttänyt, jos olisit voinut tehdä sen itse? Ehkä sinulla ei ollut koskaan omaa aapista tai se jäi sinne lapsuuden unohdettuihin muistoihin.

Tämä työpaja kutsuu sinut tekemään juuri sellaisen aapisen, joka on sinun näköinen.

Valitse vapaasti teema, josta tykkäät ja josta haluat kertoa muille. Tässä on muutamia teemoja, joista voit saada ideoita:

- asioita, joista pidän
- erityisiä muistoja matkalta
- ammatti tai harrastus
- kuuluisat henkilöt
- maita tai kaupunkeja

Nyt kynä käteen ja aapinen alkuun!

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun aapinen -työpajaan sopivia ovat "Sanapeli", "Nimi ja liike" ja "Stop-peli".

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat "Aapinen" ja "Sanaketju". Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Osallistujat tekevät oman aapisen, joka koostuu kansisivusta ja kirjainsivuista (a-ö). Joillekin osallistujille voi olla haastavaa miettiä mitä sanoja kirjaimista tulee mieleen. Seuraavien vaiheiden kautta heidän on helpompi löytää tarpeeksi sanoja, jotta he pääsevät työpajassa alkuun.

1. SANALISTA

Osallistujat valitsevat teeman omalle aapiselle. Tämän jälkeen he kirjoittavat niin monta sanaa tästä teemasta kuin mahdollista. Olisi hyvä kirjoittaa ainakin 30 - 50 sanaa.

Jos työpaja on osa vieraan kielen opetusta, osallistujat kirjoittavat sanat ensin omalla kielellä. Sen jälkeen he voivat kääntää sanat opiskeltavalle kielelle.

2. AAKKOSJÄRJESTYS

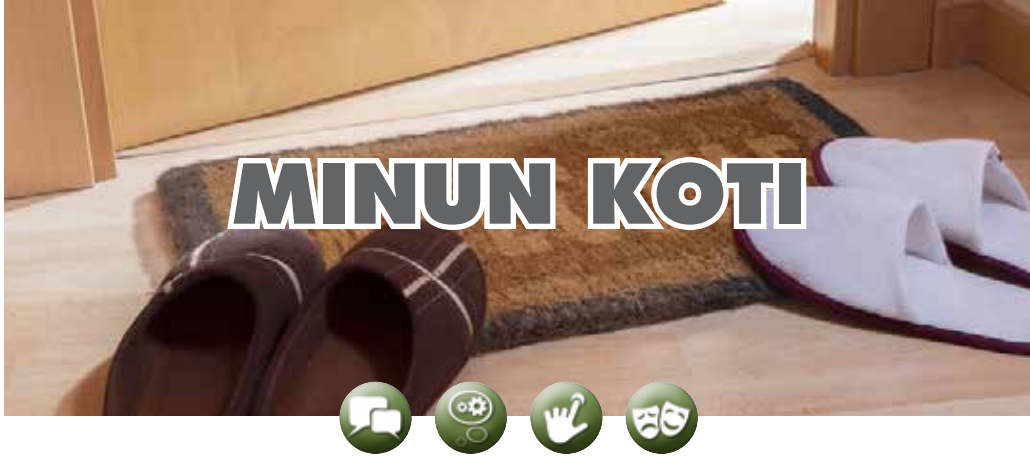
Osallistujat listaavat sanat aakkosjärjestyksessä (liitteenä). Luultavasti tietyillä kirjaimilla alkaa paljon sanoja, joten osallistujat valitsevat jokaisesta kirjaimesta heille tärkeimmän sanan. Sen jälkeen osallistujat voivat etsiä sanoja niistä kirjaimista, jotka puuttuvat listasta.

3. SANOISTA TEKUIHIN!

Osallistujat tekevät oman aapisen valitsemastaan teemasta. On hyvä rohkaista osallistujia tekemään aapisista omannäköisiä. Kun aapiset ovat valmiita, jokaisella on mahdollisuus tutustua muiden tekemiin aapisiin. Osallistujat voivat samalla etsiä uusia sanoja ja kirjoittaa ne omaan vihkoon.

AAPISEN SISÄLTÖ:

- kansisivu, josta selviää aapisen teema
- esipuhe, jossa osallistuja kertoo miksi hän valitsi tämän teeman
- sivut (a-ö), joissa on kirjain, kuva ja sana

Bambumaja, omakotitalo, vene, kerrostalo, iglu, asuntovaunu, kartano, telttä?

Millaisissa kodeissa olet asunut? Mihin kotiin sinulle liittyy tärkeimpiä muistoja? Mikä on sinun lempipaikka kodissa? Voi olla, että olet asunut monessa eri kodissa ympäri maailmaa. Ehkä olet asunut paikoissa, jotka eivät ole olleet sinulle niin mieluisia.

Koti merkitsee eri asioita eri ihmisille. Joillekin oma koti on yksityinen tila, jossa he nauttivat rauhasta ja hiljaisuudesta. Toiset taas haluavat olla aina ihmisten ympäröimänä, pitää juhlia ja kutsua ystäviä kotiinsa.

Tässä työpajassa voit valita yhden kodin tai sinulle tärkeän huoneen jostakin kodista. Työpajan avulla saat esitellä sinun kotia/lempihuonetta rakentamalla pienoismallin, tekemällä kollaasin tai tuottamalla oman vihkon kodista.

Tervetuloa tutustumaan koteihin ympäri maailmaa!

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun koti -työpajaan sopivia ovat "Karkkitehtävä" ja "Naulakko".

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat "Logot" ja "Muistoja lapsuudesta". Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Jokainen osallistuja valitsee yhden kodin, jossa hän on asunut. Työpajan tarkoituksena on tehdä tuotos, joka kuvastaa omaa kotia. Tuotoksen tekemiseen on kolme erilaista vaihtoehtoa (kollaasi, pienoismalli tai vihko).

1. KARTTATEHTÄVÄ

Ohjaaja jakaa osallistujille kartat maapallosta. Osallistajat merkitsevät karttaan pisteet niihin paikkoihin, joissa he ovat asuneet. Sen jälkeen he yhdistävät pisteet viivalla reitiksi.

2. ASUNNON TIEDOT

Osallistajat valitsevat yhden kodin, jossa he ovat asuneet. Osallistajat kirjoittavat vihkoonsa asuntoon liittyviä tietoja. Ohjaaja voi antaa seuraavia apukysymyksiä:

Milloin asuit asunnossa?

Missä asunto sijaitsi?

Millainen talo oli?

Kenen kanssa asuit?

Millainen tunnelma asunnossa oli?

Millainen oli talon ympäristö?

3. TYÖPAJAN TOTEUTUS

Työpajan voi toteuttaa usealla eri tavalla. Tässä on kolme eri vaihtoehtoa.

A) KOLLAASI

Tarvikkeet: paperi, kangaspaloja, sakset, liimaa, lankaa jne.

Jokainen osallistuja valitsee yhden kodin, jossa hän on asunut. Kukin tekee haluamallaan tavalla (esim. piirtää/maalaa/huovuttaa) oman talon julkisivun käyttämällä eri materiaaleja. Kaikki kodit kiinnitetään samalle isolle pohjalle. Kodeista muodostuu yksi kaupunki, jossa on paljon erilaisia taloja. Lopuksi osallistajat viimeistelevät kollaasin yhdessä lisäämällä siihen teitä, puita, pensaita, jne.

B) PIENOISMALLI

Tarvikkeet: pähkylälaatikoita, sakset, liimaa, värikyniä, kangaspaloja, paperia jne.

Jokainen rakentaa pähkylälaatikosta oman kodin pienoismallin joko kodin ulkopuolelta, sisäpuolelta tai valitsemalla yhden huoneen kodista.

C) VIHKO

Osallistajat tekevät vihkon yhdestä valitsemastaan kodista. Vihkoon piirretään/kirjoitetaan seuraavat tiedot:

- julkisivu talosta
- pohjapiirustus
- paras huone + lempiesine
- taloon liittyviä tärkeitä sanoja ja kuvaus elämäntilanteesta, jolloin asui kyseisessä kodissa.

Millaiset asiat ovat erilaisia Suomessa ja sinun kotimaassa? Millaisesta maisemasta sinä tykkäät? Millaisessa paikassa sinä asuisit, jos voisit itse valita?

Ehkä olet asunut useilla eri paikkakunnilla ja olet nähnyt paljon erilaisia maisemia. Kerro missä paikoissa tykkäät viettää vapaa-aikaa ja mitkä paikat ovat tärkeitä sinulle.

Tässä työpajassa pääset kertomaan sinulle tärkeistä maisemista ja paikoista. Saat mahdollisuuden vertailla eri maisemia sekä kertoa sinun kotimaan ja Suomen erilaisista/samanlaisista asioista.

Tervetuloa avartamaan maailmankuvaasi ja tutustumaan erilaisiin maisemiin!

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun maisemat -työpajaan sopivia ovat "Kuvitteellinen maailma" ja "Minun paikat maailmassa".

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat "Muistoja lapsuudesta" ja "Minun paikat maailmassa". Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Osallistujat tekevät vihkot, johon he kokoavat tietoja ja kuvia omasta kotimaastaan sekä nykyisestä kotipaikastaan. Työpajassa osallistujien on mahdollista vertailla eri maisemia, joissa he ovat asuneet. Työpajan kautta osallistujat saavat mahdollisuuden kertoa omista lempipaikoistaan muille.

1. MAISEMAT MINUN IKKUNOISTA

Osallistujat miettivät mitä asioita he näkevät, kun he katsovat oman kodin ikkunasta ulos. Osallistujat piirtävät isolle paperille ikkunan, jossa on neljä eri ruutua. Jokainen ruutu kuvastaa yhtä maisemaa. Osallistujat miettivät millaisia maisemat ovat olleet kotien ympäristössä, joissa he ovat asuneet ja mitä asioita he ovat nähneet, kun he ovat katsoneet ikkunasta ulos. Onko ulkona näkynyt ihmisiä, autoja, eläimiä tai taloja? Osallistujat piirtävät/maalaavat/leikkaavat kuvia jokaiseen ruutuun niistä asioista, joita he ovat nähneet kotiensa ikkunoista.

2. MINUN LEMPIPAIKKA

Osallistujat miettivät omaa lempipaikkaansa ja sen ympäristöä. Osallistujat pohtivat mitkä asiat ovat heille tärkeitä siinä paikassa ja miksi he pitävät siitä. Osallistujat etsivät kuvia heidän lempipaikastaan tai piirtävät itse. He voivat liittää tuotokseen kuvia ympäristöstä, ihmisistä sekä asioista, jotka liittyvät kyseiseen paikkaan.

3. VIHKON KOKOAMINEN

Osallistujat vertailevat omaa kotimaata ja uutta kotimaata Suomea. Osallistujat miettivät erilaisia teemoja kummastakin maasta. Teemoja voivat olla esim. luonto, ruoka tai pääkaupunki. Osallistujat keräävät teemojen mukaisia kuvia molemmista maista. Kuvat liimataan vihkoon niin, että jokaisella aukeamalla on yksi teema. Vihkossa aukeaman toiselle sivulle laitetaan kuvia, jotka sopivat osallistujan omaan kotimaahan ja aukeaman toiselle sivulla kuvia, jotka kuvastavat Suomea. Osallistujat voivat etsiä sopivia kuvia lehdistä tai Internetistä tai he voivat piirtää ne.

4

Mistä sinä olet kotoisin? Millainen sinun kotimaa on? Mitkä ovat sinun omaan maan parhaimpia ja huonoimpia puolia?

Maapallo on pullollaan erilaisia ja mielenkiintoisia maita. Maapallolta löytyy arktisia alueita, päiväntasaajan sademetsiä, kuivaa aavikkoa, ruuhkaisia metropoleja, joissa asuu miljoonia ihmisiä sekä hiljaisia erämetsäkyliä, jossa kaikki tuntevat toisensa.

Nyt sinulla on tilaisuus perehtyä omaan kotimaahan, etsiä tietoa ja kuvia siitä. Ehkä löydät jotain sellaista tietoa omasta kotimaasta, joka on sinulle täysin uutta. Tämän lisäksi pääset esittelemään oman maan parhaita puolia muille. Työpajan kautta opit uusia asioita omasta maasta, mutta tutustut myös moniin muihin maihin.

Anna maailman valloittaa itsesi ja innostu maailman monipuolisuudesta!

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun maa -työpajaan sopivia ovat "Otan matkalle mukaan" ja "Kuvitteellinen maailma".

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat "Minun paikat maailmassa" ja "Kartta". Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Tämän työpajan myötä osallistujat tutustuvat oman maan historiaan, luontoon ja kulttuuriin. Näin he syventävät tietämystään omasta kotimaastaan. Mikäli ryhmässä on eri maista kotoisin olevia ihmisiä, heillä on mahdollisuus oppia eri maiden kulttuureista ja tavoista.

1. TIEDONETSINTÄ

Osallistujat etsivät tietoa omasta maastaan kirjoista ja Internetistä. Tämän lisäksi he etsivät sopivia aiheeseen liittyviä kuvia.

2. VIHKON SISÄLTÖ

Vihko voi koostua erilaisesta aiheista:

- Perustiedot (väkiluku, pinta-ala, kielet jne.)
- Karttakuva, johon on merkitty naapurimaat ja tärkeimmät kaupungit
- Lippu sekä tieto siitä mitä lipun värit ja merkit symboloivat
- Tiivistelmä historiasta
- Kuvia muutamista tyypillisistä eläimistä
- Kuvia tyypillisistä rakennuksista, taloista ja rakennusmateriaaleista
- Kuvaus juhlapäivistä
- Vapaa-aika ja harrastusmahdollisuudet
- Ruokakulttuuri
- Ihmiset
- Tyypilliset ammatit
- Ilmasto ja vuodenaajat
- Vaatetus
- Tyypilliset perhemuodot

3. VIHKON TEKEMINEN

Osallistujat tekevät omat vihkot, johon he kokoavat yllämainittuja tietoja. Lopuksi vihkot viimeistellään kuvin ja piirroksin.

MINUN SELVIYTYMISOPAS

Jaa sinun supervoimat meille!

Elämässä on tilanteita, joista selviät juuri ja juuri hengissä. Joskus taas tarvitset superihmisen voimia päivittäin. Ehkä olet selvinnyt tsunamista tai mietit kuinka selvitä arjesta, kun sinulla on talo täynnä lapsia. Oletko koskaan pysähtynyt miettimään, millaisten vahvuuksien avulla olet selvinnyt näistä hankalista tilanteista?

Älä piilota voimavarojasi. Tämän työpajan aikana saat kertoa muille sinun parhaat vinkkisi elämästä selviytymiseen. Valitse joku teema tai tapahtuma sinun elämästäsi ja tee siitä selviytymisopas. Tässä on muutamia esimerkkejä, joita soveltamalla voit valita oman selviytymisoppaan aiheen:

MINUN SELVIYTYMISOPAS...

- ...kun muutin Brasiliasta Suomeen
- ...yksinhuoltajana
- ...suurperheen vanhempana
- ...Suomen talveen
- ...Lappiin
- ...Malesiaan
- ...uuden kielen oppimiseen
- ...vieraan kielen keskellä
- ...avioeroon
- ...teinivuosiin
- ...kulttuurishokkiin

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun selviytymisopas -työpajaan sopivia ovat "Otan matkalle mukaan" ja "Karkkitehtävä".

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat "Logot", "Matkalaukku", "Kartta", "Tärkeät numerot" ja "Do's & don'ts". Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Tässä työpajassa osallistujat tekevät selviytymisoppaan valitsemastaan aiheestaan. Selviytymisoppaan sisältö ja rakenne voivat vaihdella aiheesta riippuen. Liitevihkosta löytyy valmiita tehtäviä, joiden avulla vihkon voi aloittaa. Tässä on muutamia tehtävähdotuksia, miten selviytymisoppaan voi tehdä.

logot

selviytymislaatikko/matkalaukku

kartat

tärkeitä numeroita

miten toimia (do's & dont's)

tärkeitä sanoja

1. VIHKON ALOITTAMINEN

Ohjaaja kopioi tähän työpajaan liittyvät tehtävät liitevihkosta. Osallistujat valitsevat mistä aiheesta he tekevät selviytymisoppaan (esim. Minun selviytymisopas yksinhuoltajana). Osallistujat valitsevat omaan selviytymisoppaaseen sopivan tehtävän ja tekevät sen (esim. Minun selviytymisopas Rovaniemelle - logot).

2. VIHKON KOKOAMINEN JA VIIMEISTELY

Osallistujat kokoavat aiheen mukaisia kuvia, sanoja tai piirroksia omaan selviytymisoppaaseen. He tekevät vihkon käyttäen erilaisia askartelutarvikkeita ja mielikuvitusta.

Minkälainen sinun elämänpolku on? Mikä on ollut sinun elämän huippuhetki? Onko elämä joskus potkinut sinua päähän?

Jokainen elämäntarina on kertomisen arvoinen. Nyt sinulla on mahdollisuus käydä läpi sinun elämää ja miettiä sen eri vaiheita. Tarkastelemalla omaa elämää voit huomata kuinka jokaisella tapahtumalla on ollut oma paikkansa sinun elämässä. Saatat myös huomata, että haasteet ovat kasvattaneet sinua ja olet voinut kääntää vaikeudet voitoksi.

Elämäntarinan kertomiseen ja jakamiseen tarvitaan usein rohkeutta, mutta uskaltaminen kannattaa! Voit myös oppia muiden elämäntarinoista. Menneisyyden pohtimisella voit lisäksi selkeyttää omia tulevaisuuden tavoitteita.

Avaa sinun sanainen arkku ja kerro sinun elämän tarina!

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun tarina -työpajaan sopivia ovat "Kuvitteellinen aikajana" ja "Kuvitteellinen maailma".

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat "Muistoja lapsuudesta", "Tärkeät tapahtumat", "Elämänpolku" ja "Lapsuuden leikki". Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Tämän työpajan tekeminen koostuu eri vaiheista. Ensimmäisenä kukin osallistuja miettii mitkä ovat hänen elämänsä tärkeimmät ja merkityksellisimmät tapahtumat, jotka hän haluaa tuoda esiin työpajassa. Osallistujat pohtivat oman elämänsä ylä- ja alamäkiä: elämän parhaita huippuhetkiä sekä haastavampia ja vaikeampia elämänjaksoja. Tämän jälkeen jokainen toteuttaa oman vihkon.

1. TÄRKEÄT PÄIVÄMÄÄRÄT

Osallistujat kirjoittavat oman elämän tärkeimmät tapahtumat ja niiden ajankohdat syntymästä nykyhetkeen asti.

2. ELÄMÄNYLÄ- JA ALAMÄET

Osallistujat miettivät kirjoittamiaan tapahtumia ja pohtivat niiden vaikutusta omaan elämään. Mikäli tapahtuman myötä elämä muuttui parempaan suuntaan, he piirtävät nuolen ylöspäin tapahtuman viereen. Mikäli tapahtuman myötä elämä muuttui surullisempaan tai ikävämpään suuntaan, he piirtävät nuolen alaspäin tapahtuman viereen.

3. VIHKON TEKEMINEN

Osallistujat kokoavat vihkoonsa aikajanan, johon merkitään elämän tärkeät tapahtumat (esim. palloilla/viivoilla). Tapahtumat sijoitetaan aikajanelle niin, että otetaan huomioon tapahtumien välissä kulunut aika. Esimerkiksi vuosien 1985 ja 1990 ero on 5 cm ja 1990 ja 2013 ero on 13 cm. Aikajana ei ole vaakasuora, vaan aikajanan suunnalla kuvataan elämän ylä- ja alamäkiä.

Vihko viimeistellään lisäämällä siihen erilaisia kuvia. Osallistujat voivat käyttää omia valokuvia, etsiä sopivia kuvia Internetistä tai piirtää itse. Tämän lisäksi osallistujat voivat lisätä vihkoon maapallon kartan, sukupuun ja loppusanat. Karttaan voi piirtää sen matkustusreitit, jota kautta henkilö on saapunut omasta kotimaastaan Suomeen. Tämän lisäksi osallistujat voivat tehdä vihkoon oman sukupuun. Halutessaan osallistujat voivat lisätä vihkoon myös loppusanat, joilla he kuvaavat tämänhetkisiä tunteita, omia unelmia ja tulevaisuuden päämääriä.

Mistä sinä unelmoit? Mitä sinä haluat tehdä tulevaisuudessa? Haaveiletko taidosta oppia selviytymään erämaassa vai haluatko olla gourmet-ravintolan kokki?

Mieti, mitä asioita osaat hyvin ja mitkä asiat sinua kiinnostavat. Pohtimalla omia vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita voit oppia tuntemaan itseäsi ja löytää oman elämän uran. Voit huomata, että ehkä jokin uusi ala, voikin olla juuri sinun juttu!

Unelmia voi saavuttaa tekemällä konkreettisia suunnitelmia. Sinun tarvitsee vain rohkeasti ottaa askelia unelmien suuntaan. Tämä työpaja kutsuu sinua miettimään, millaisia unelmia sinulla on ja kuinka aiot saavuttaa ne.

Tätä on unelmien elämä!

● työpajan aloitus

Työpajan alussa on kiva tehdä muutama yhteinen lämmittelyharjoitus. Voit halutessasi käyttää lämmittelyharjoituksia, jotka löytyvät vihkon alusta. Minun unelma -työpajaan sopivia ovat ”Peukaloharjoitus” ja ”Karkkitehtävä”.

Tämän lisäksi tähän työpajaan sopivia liitevihkon tehtäviä ovat ”Tulevaisuuden polut”, ”Kirje”, ”Minä 10 vuoden päästä”, ”Toteutuneet unelmat” ja ”Haaveet”. Näitä voidaan hyödyntää vihkon/tuotoksen tekemisessä.

● ● työpajan kulku

Työpajan aikana osallistujat hahmottavat omaa tulevaisuuttaan sekä omia toiveita ja unelmia. Osallistujat pohtivat kuinka he voivat itse vaikuttaa oman tulevaisuuden muokkautumiseen. Osallistujien elämänhallintataidot vahvistuvat, kun he huomaavat, että he voivat vaikuttaa omilla valinnoillaan tulevaisuuteen.

1. UNELMALAATIKKO

Jokainen osallistuja saa oman laatikon, jonka sisälle hän kerää kuvia tai pieniä esineitä, jotka liittyvät hänen omiin tulevaisuuden unelmiin. Opiskelijat voivat myös kuvittaa laatikon ulkoapäin kuvaamaan jotain omaa tulevaisuuden unelmaa. Kun osallistuja on saanut oman ”unelmalaatikon” valmiiksi, otetaan hänestä valokuva oman laatikon kanssa. Otetut valokuvat kootaan yhteiselle seinälle. Lopuksi jokainen esittelee muille oman unelmalaatikon ja kertoo mitä unelmia se sisältää.

2. UNELMAYMPYRÄT

Osallistujat tekevät kolme erilaista unelmaympyrää eri teemoista. Jokainen ympyrä muodostuu kolmesta osasta. Ympyrän sisimpään osaan kirjoitetaan itselle kaikista tärkeimpiä asioita, keskimäiseen osaan merkitään tärkeitä asioita ja uloimpaan osaan kirjoitetaan melko tärkeitä asioita. Unelmaympyröiden teemat ovat:

1. Minä osaan
2. Minua kiinnostaa
3. Minä haluan oppia

Jokainen esittelee lopuksi omat unelmaympyrät muille osallistujille.

3. VIHON TEKEMINEN

Osallistujat tekevät vihkon, johon he kokoavat kuvia ja piirroksia omista tulevaisuuden unelmista ja suunnitelmista. Vihkon teemana on ”Minä kymmenen vuoden päästä”. Kuvien ja piirroksien lisäksi vihkoon voi kirjoittaa kuinka aikoo päästä tavoitteisiin.

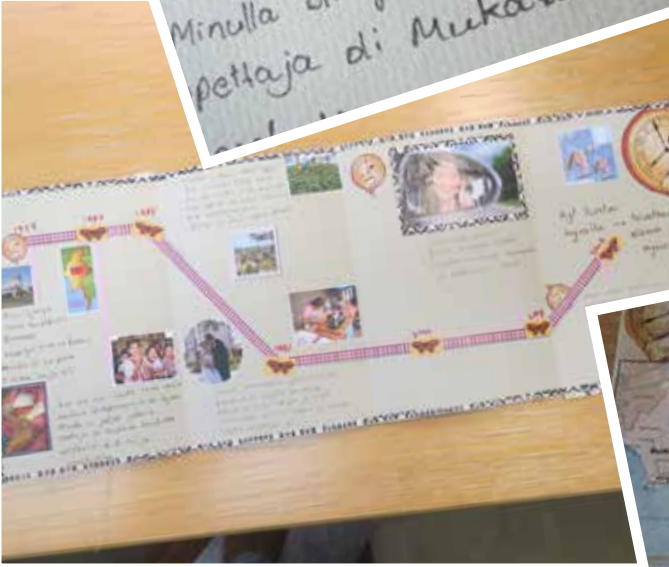
Lukuhuone

Lukuhuoneen avulla yksittäisistä työpajoista muodostuu kokonainen projekti. Osallistujien itsetunto ja identiteetti vahvistuvat, kun he saavat esitellä omaa elämäänsä eri tuotosten avulla muille. Omasta elämästä kertominen voimaannuttaa ja rohkaisee osallistujia jakamaan omaa elämää. Työpajatuotosten esittely vahvistaa myös osallistujien sosiaalisia taitoja ja ilmaisutaitoja.

Lukuhuoneessa on esillä erilaisia työpajojen tuotoksia, joihin kaikilla on mahdollisuus tutustua. Lukuhuoneen voi järjestää tapahtumana tai näyttelynä. Tapahtumassa osallistujat pääsevät harjoittelemaan esiintymistä ja kertomaan omasta elämästä muille. Tapahtumaan voidaan kutsua myös ulkopuolisia henkilöitä. Tapahtuman jälkeen lukuhuone voidaan jättää näyttelytilaksi, johon henkilöt voivat tulla viettämään aikaa ja tutustumaan toisten tekemiin tuotoksiin. Tuotokset jätetään esille tietyksi ajankohdaksi, joka sovitaan yhdessä. Tämän jälkeen osallistujat saavat tuotokset itselleen.

On hyvä huomioida, että lukuhuone on viihtyisä tila. Ohjaaja voi sisustaa tilan yhdessä osallistujien kanssa. Huoneessa voisi olla kirjahylly, mukavia sohvia ja nojatuoleja sekä pöytä, jonka päällä on esimerkiksi karttapallo, vieraskirja ja kuvakollaasi projektien tekemisestä.

kuvia Minun tarina -työpajasta

liitteet

AAPINEN
Suunnittele oma aapinen

Aapisen alkusanat:

A niin kuin

B niin kuin

C niin kuin

D niin kuin

E niin kuin

F niin kuin

G niin kuin

H niin kuin

I niin kuin

J niin kuin

K niin kuin

L niin kuin

M niin kuin

N niin kuin

O niin kuin

P niin kuin

Q niin kuin

R niin kuin

S niin kuin

T niin kuin

U niin kuin

V niin kuin

W niin kuin

X niin kuin

Y niin kuin

Z niin kuin

Å niin kuin

Ä niin kuin

Ö niin kuin

Aapisen loppusanat:

sanat, jotka eivät mahtuneet listalle:

LOGOT

Kerro sinun viikosta logojen avulla

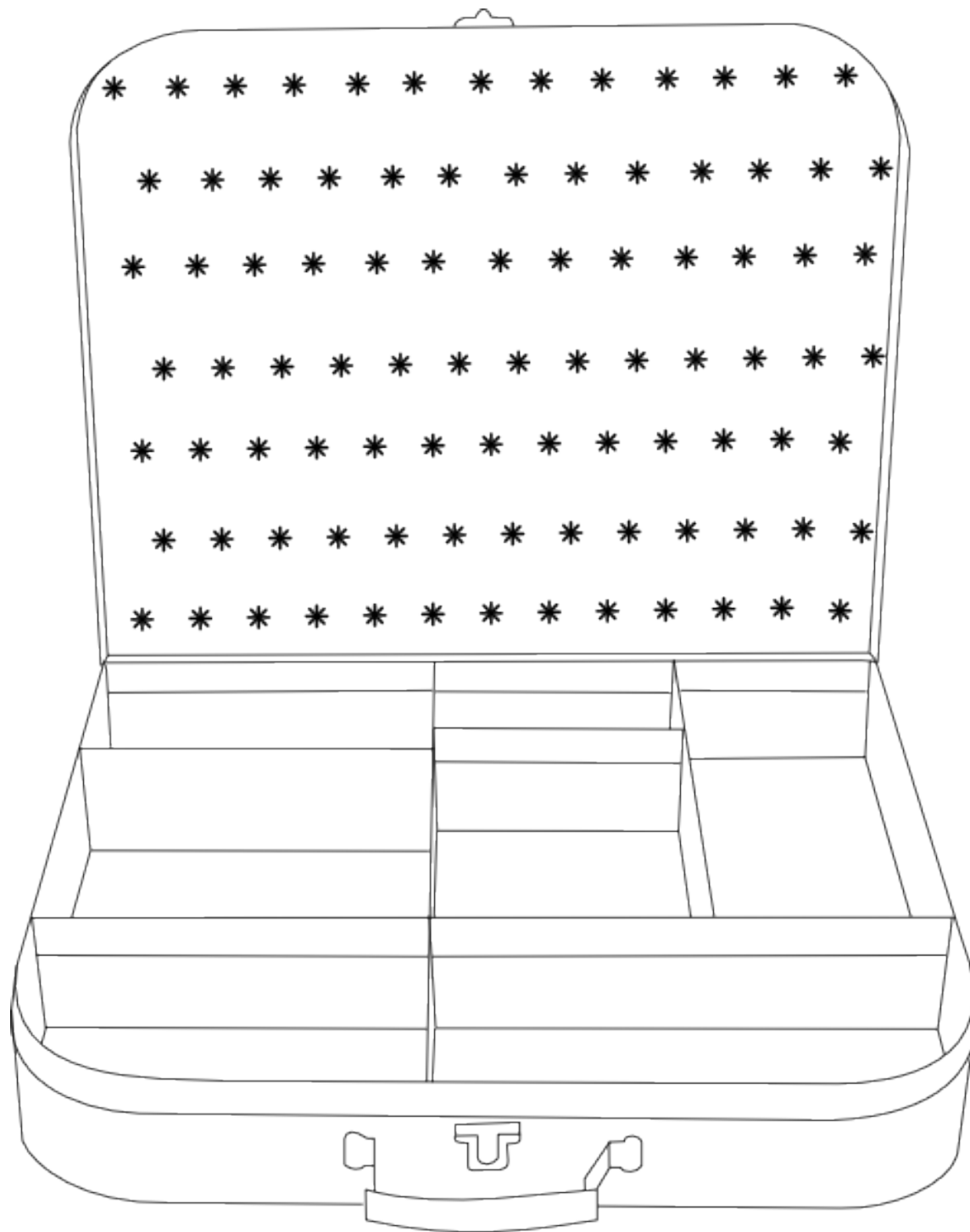
*mitä olen syönyt
missä olen käynyt
tuotteita, joita olen käyttänyt
laitteita, joita olen käyttänyt
kulkuneuvoja, joilla olen kulkenut*

MUISTOJA LAPSUUDESTA
Kerro lapsuudestasi kuvien avulla

*kodin makuuhuone/olohuone/piha
piilopaikka
ensimmäinen koulupäivä
ristiäiset
lemmikkejä*

MATKALAUKKU

Valitse 5 tavaraa, jotka pakkaisit mukaan...

koristele matkalaukku mielesi mukaan

*jos menet viikoksi autiolle saarelle
jos lähdet New Yorkiin
lähdet vuorikiipeilyretkelle
jos muuttaisit asumaan eri planeetalle*

TÄRKEÄT TAPAHTUMAT

Kirjoita sinun elämäsi tärkeistä tapahtumista

syntymäpäivä
juhlatapahtuma
koulun aloittaminen
merkittävä kohtaaminen

ylämäki ja alamäki

Vuosi:

Vuosi:

Vuosi:

Vuosi:

Vuosi:

Vuosi:

Vuosi:

ELÄMÄNPOLKU

Millainen on sinun elämäsi polku?

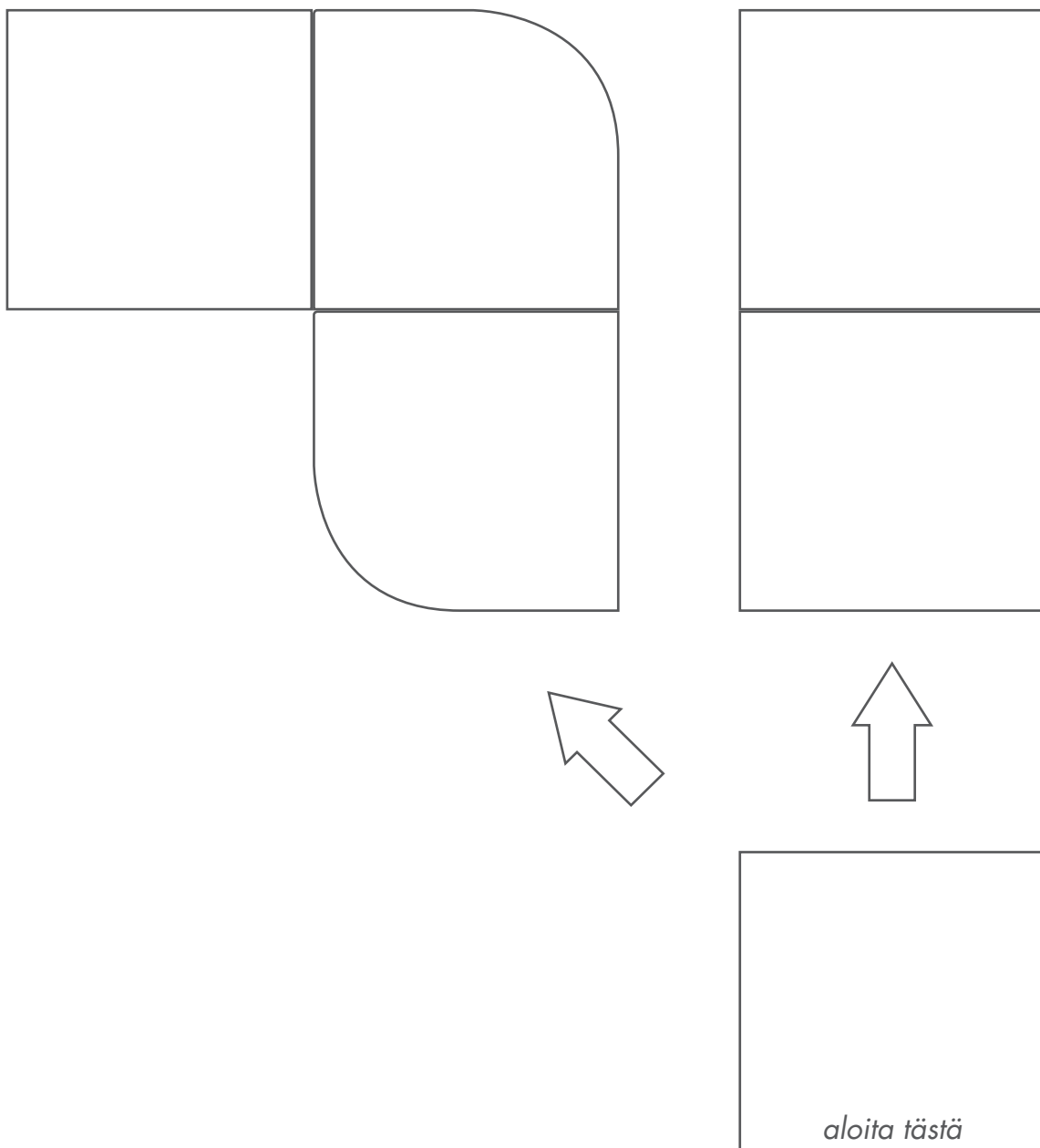
aloita tästä →

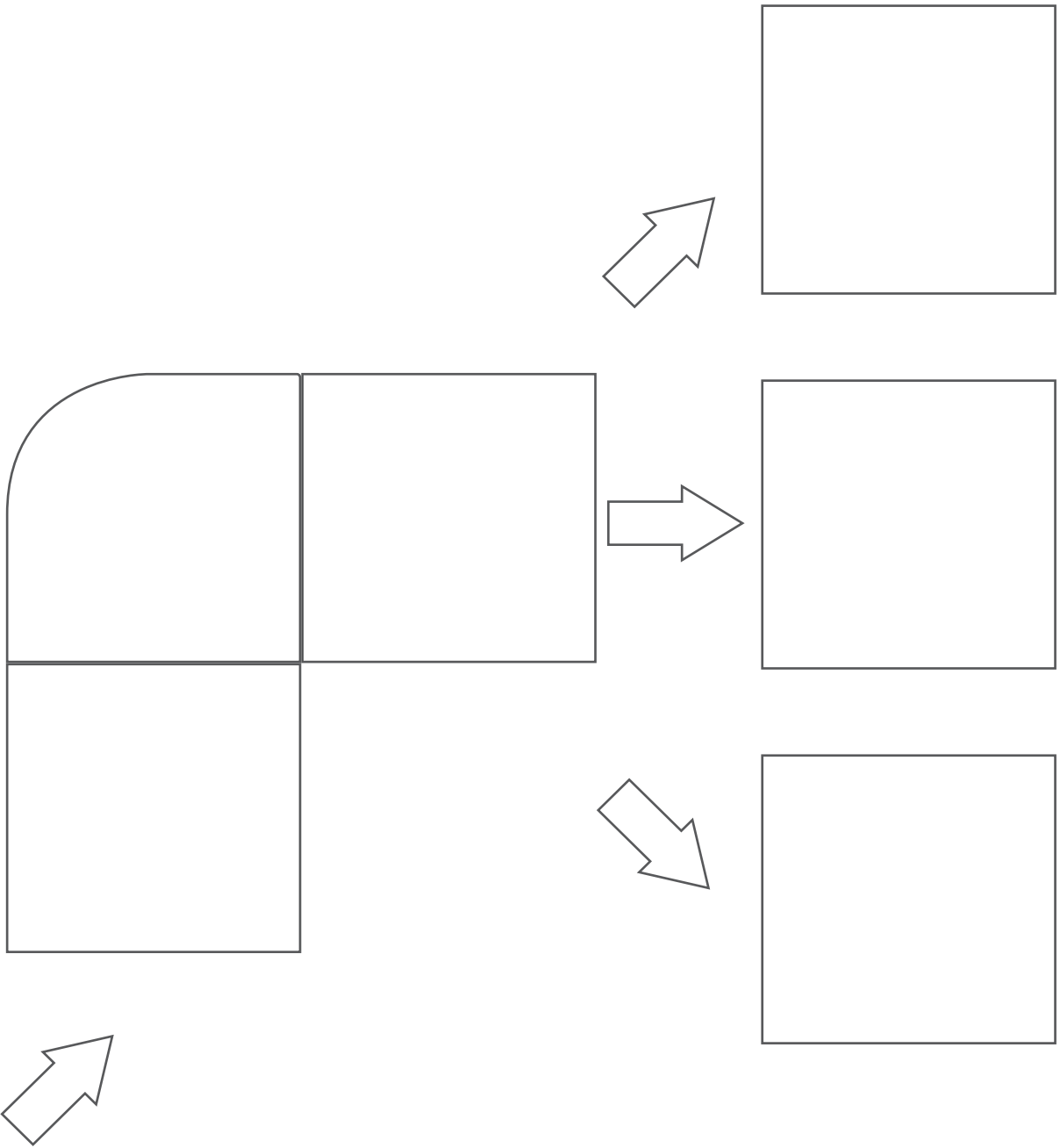
--	--

--	--	--

TULEVAISUUDEN POLUT

Pohdi sinun tulevaisuuden eri vaihtoehtoja

LAPSUUDEN LEIKKI

Kirjoita tai piirrä ohjeet lapsuuden lempileikkiin

MINUN PAIKAT MAAILMASSA
Merkitse karttaan eri paikkoja

*syntymäpaikka
lempipaikka
unelmien lomakohde
mihin en ikinä menisi
paras jalkapallojoukkue
hyvää ruokaa
mihin minut haudataan*

KARTTA
Piirrä kartta tai kuva

*minun lempipaikka kaupungissa
minun lapsuuden koti
paikka, jossa eksyin
pelottavin paikka maailmassa
lempiravintola/-kahvila
reitit, joita käytän usein*

TÄRKEÄT NUMEROT
Merkitse sinulle tärkeitä lukuja

*perheen koko
unimäärä ennen lapsia/lasten jälkeen
elämäni paras vuosi
kilot, jotka laihtuin (tai lihoin) viime vuonna
puhelinnumero, johon soitan eniten
puhelinnumero, johon soitan kun tarvitsen tukea
kahvikupin määrä päivässä*

DO'S & DON'TS
Tee näin/älä tee näin!

A large, tilted rectangular area containing a series of horizontal lines for writing. The top line is a thick, bold line, while the subsequent lines are thin and spaced out, providing a template for notes or a list.

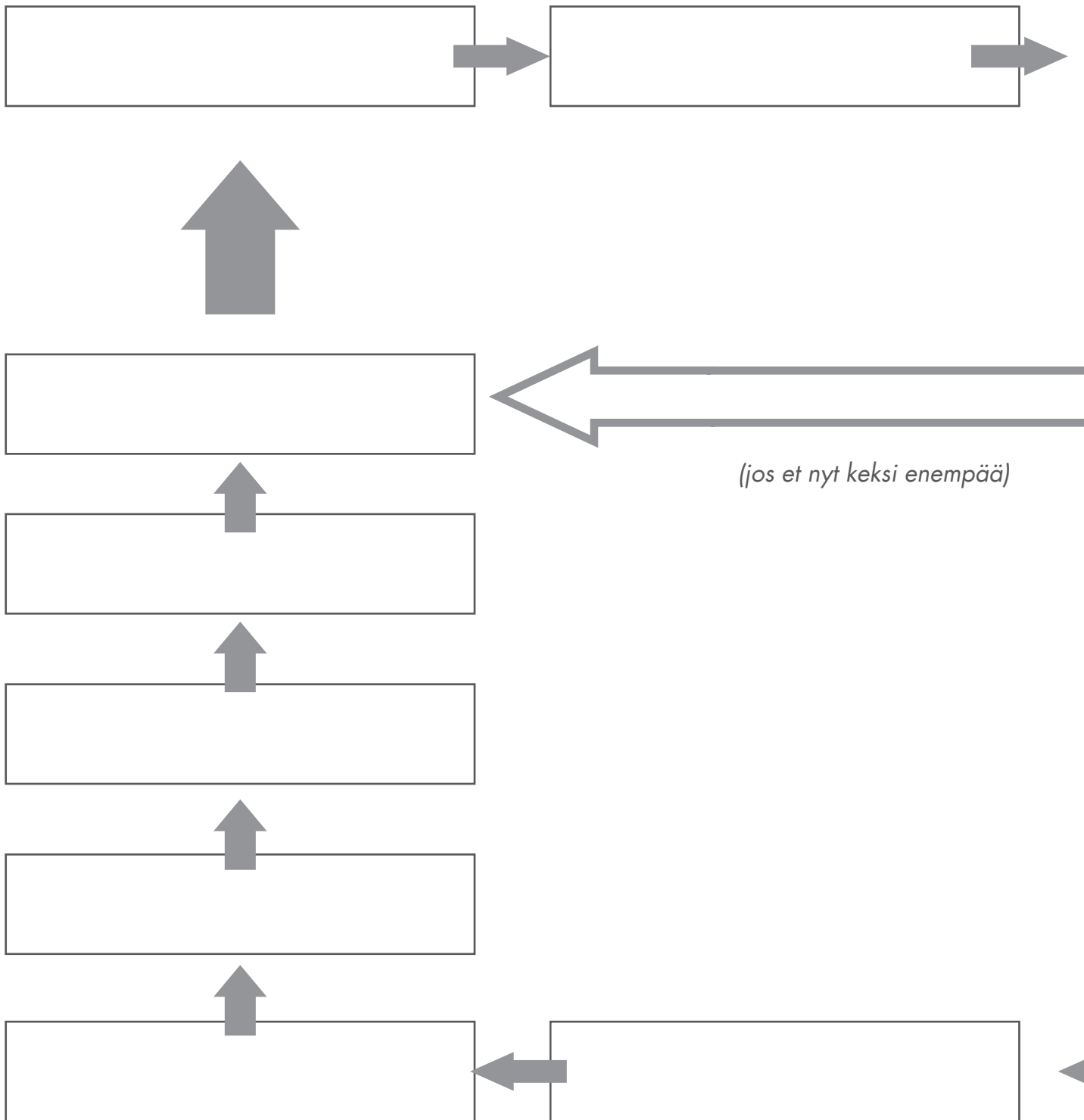
kun käyn mummolassa
kun menen ulos talvella Suomessa
lentokentällä
ennen aamupalaa
kaverin häissä

A large, tilted rectangular area containing horizontal lines for writing. The lines are evenly spaced and run across the width of the area. The top line is slightly thicker than the others. The entire area is enclosed in a thin black border.

SANAKETJU

Valitse yksi sana ja aloita sanaketju

(jos et nyt keksi enempää)

*mitä sana x tuo mieleen?
seikkailu kauppakeskuksessa
yksi päivä kaupungissa
unelmien päivä ystävän kanssa*

*itselle lapsuudesta nykyhetkeen
lapselle, joka olit 10-vuotiaana
itsellesi 10 vuoden päähän
Joulupukille
jossa annat neuvoja/vinkejä presidentille*

täytä tiedot kirjekuoreen ja tee oma postimerkki

MINÄ 10 VUODEN PÄÄSTÄ
Piirrä kuva tulevaisuudestasi

*ammatti ja työ
koti
perhe
harrastukset
uusi mielenkiinnon kohde*

TOTEUTUNEET UNELMAT

Unelmat, jotka ovat jo toteutuneet...

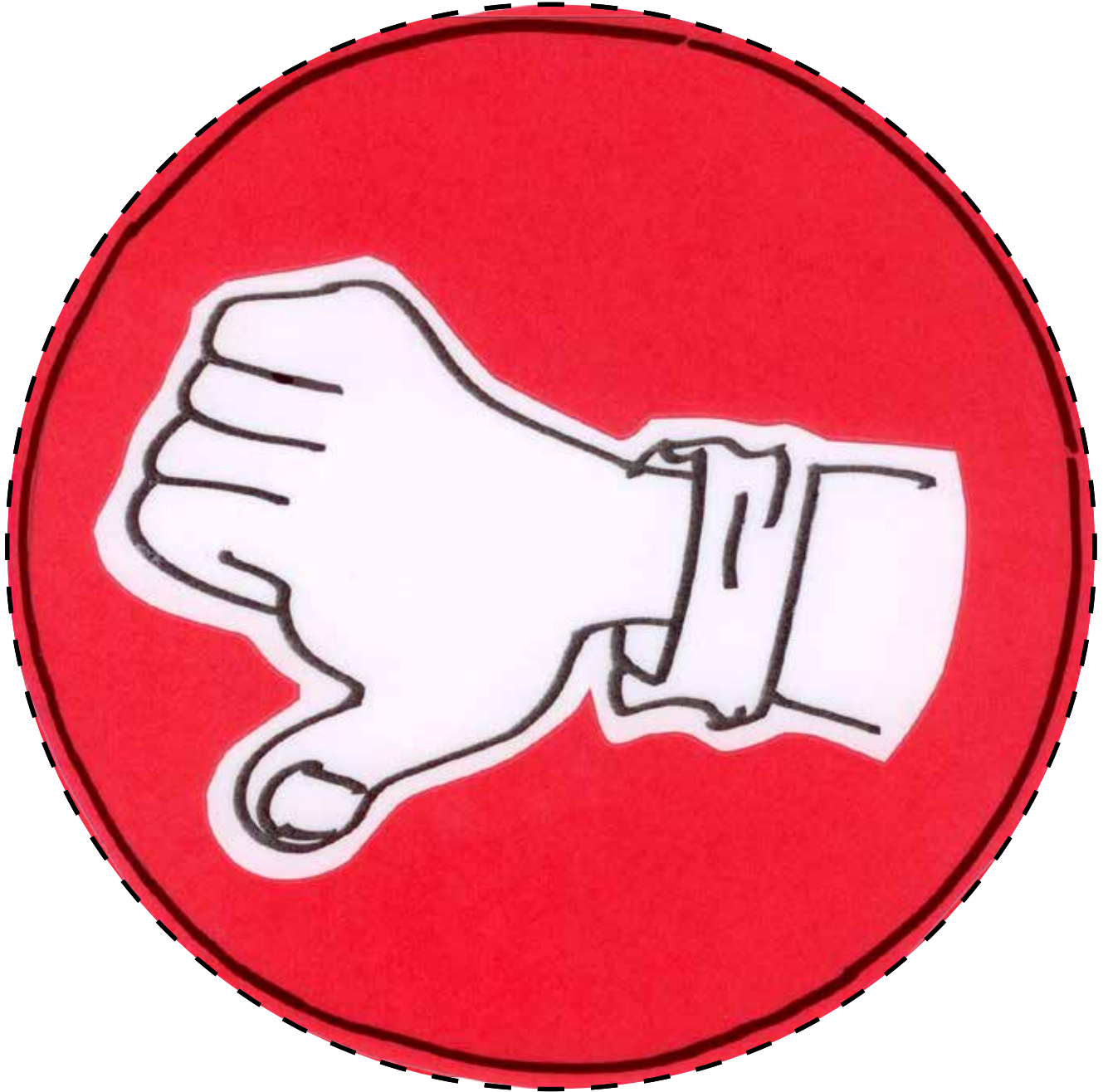
...sekä keinot ja omat vahvuudet, joiden avulla saavutin ne.

HAAVEET

Unelmia, joista haaveilen...

...ja suunnitelmat, joiden avulla aion saavuttaa ne.

STOP-peli

STOP														

- PISTEET:**
- 0 - Jos nuku on tyhjä
 - 5 - Jos olet kirjoittanut sanan, jonka myös joku toinen osallistuja on kirjoittanut.
 - 10 - Jos olet kirjoittanut sanan, joka on erilainen kuin muiden osallistujien sanat.
 - 15 - Jos olet ollut henkilö, joka on kehoittanut kirjoittamaan uutta sanaa.

teksti: Kumppanuushanke Verso

valokuvat: Shutterstock, sivut 26-27 Kumppanuushanke Verso

taito ja ulkoasu: Tom Serratti

paino: Edita Prima Oy, Helsinki 2013

pdf-versio saatavilla: www.rovaniemi.fi | www.rovala.fi/moninet

Kumppanuushanke Verso toteuttaa ja kehittää yksilöllisesti räätälöityjä kotouttavia toimenpiteitä. Hanke tuottaa materiaalipaketin maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjaukseen. Hanke luo uusia verkostoja maahanmuuttajien kotoutumisen tueksi kolmannen sektorin, toimijoiden ja yritysten kanssa. Hanke myös tiedottaa monikulttuurisuusasioista ja edistää suvaitsevaisuutta.

Kumppanuushanke Verso on Rovaniemen kaupungin ja Rovalan Settlementi ry:n yhteistyöhanke. Hankkeen rahoittajia ovat ELY-keskus, ESR ja Rovaniemen kaupunki.